

Tanskanmaassako mätää?

Horatio: Mielen heure hänet on riivannut.

Marcellus: Mennään perässä, nyt ei auta häntä totella.

Horatio: Mennään. Kuinka tämä päättyykään?

Marcellus: On jotain mätää Tanskanmaassa.

Horatio: Auttakoon taivas meitä.

(William Shakespeare: Hamlet, I näytös, 4. kohtaus, suom. Eeva-Liisa Manner.)

Suomeen verrattuna värikään Tanskan poliittinen elämä on saanut uutta – rai-kasta? – ilmaa, kun kansalaiset saivat ensin kansanäänestyksellä torjuntavoiton eurosta ja siirsivät sitten vallan vaaleilla porvarihallitukselle. Näin kahdeksan vuotta jatkunut sosialidemokraattien valtakausi maassa päättyi ja tilalle saatiin venstren ja konservatiivien koalitio, joka joutuu turvautumaan oikeistopopulistisen Tanskan kansanpuolueen ja sen puheenjohtajan **Pia Kjærsgaardin** tukeen. Vaalitaistelua sekä koko poliittista elämää on euroäänestyksestä lähtien leimannut voimakas ulkomaalaisvastaisuus. Tanska, jota meillä Suomessa pidetään porttina Eurooppaan on tosiasiaa ollut varsin konservatiivinen, mikä näkyy etenkin maan ulkomaalais- ja pakolaispolitiikassa. Toki Tanskassa on lähes viisinkertainen määrä pakolaisia Suomeen verrattuna, mutta selvästi vähemmän kuin esimerkiksi Norjassa ja alle puolet Ruotsin pakolaisten määrästä.

Vaalilupaustensa mukaisesti on pääministeri **Anders Fogh Rasmussenin** hallitus nyt ryhtynyt sanoista tekoihin. Se on panemassa maan taloutta uuteen uskoon – Tanskassa tällä tarkoitetaan rahavirtojen uudelleen ohjausta, sillä talous on vahvimmillaan eikä tarvetta menojen leikkaamiseen ole. Luvatuista verohelpotuksistaakaan ei näytä tulevan valmista kalua. Juuri julkistettu uudelleen muotoiltu budjetti pitää sisällään lisäresursseja sairaanhoitoon, kotihoidon tukeen ja koulutukseen. Maksumiehiksi joutuvat hallinto, ympäristö sekä kehitysyhteistyö.

Hallinnon remontti tarkoittaa mm. sitä, että asuntoministeriö, jonka alaisuudessa myös Tanskan maanmittauslaitos *Kort og Matrikelstyrelsen* KMS on toiminut, lakkautettiin ja sen toiminnot

siirrettiin osin muiden ministeriöiden alaisuuteen. Remontissa KMS joutui ympäristöministeriön alaisuuteen, joka muutoin koki kovia leikkauksia. Ympäristönsuojeluun sekä kehitysyhteistyöhön käytettyjä rahoja leikattiin kaikkein rajuimmin – kun samalla tukea ruohujuurijärjestöille leikattiin reippaasti – ei ihme, että etenkin ympäristöväki on tuhtunut.

Valtionhallinnosta uskotaan seuraavan viiden vuoden aikana poistuvan kaikkiaan yli 5 000 työpaikkaa. Leikkaukset tulevat hallinnon tehostumisen kautta koskemaan myös KMS:n toimintaa. Se on jo ilmoittanut vähentävänsä henkilöstöään 90 työntekijällä, joka vastaa noin 20 prosenttia KMS:n koko henkilöstömäärästä. Osasyynä KMS:n supistuksiin on toki myös myyntitulojen väheneminen noin 20 prosentilla edellisestä vuodesta.

Poliittisten pisteiden keräämisessä uusi hallitus on jo ansioitunut perkaamalla Tanskan hallintoon syntyntä run-sasta neuvottelukuntien, neuvostojen ja lautakuntatien ryvästä. Kaikkiaan lähes kolmestasadasta lakeihin ja asetuksiin perustuvista neuvostoista lakkautettiin tässä yhteydessä noin sata. Saavutettu rahallinen säästö on noin 100 miljoonaa euroa. Poliittisia irtopisteitä kertyi tosin sitäkin enemmän saatiinhan ”asiantuntijavaltaa” näin kerralla reippaasti vähennettyä. Mitä asiantuntemuksen vähentäminen päätöksenteon valmistelussa tulee todellisuudessa maksamaan jää nähtäväksi.

Maanmittareiden kannalta mielenkiintoista on tässä yhteydessä se, että kun meillä valtioneuvoston asettama paikkatietoasiantuntemuslautakunta vasta pääsi kansliapäällikkö **Jarmo Vaittisen** johdolla aloittamaan työnsä, päätettiin Tanskassa jo lakkauttaa vastaava elin *kort- og geodatarådet*. Lakkautuspäätök-

sen takana ei suinkaan ollut se, etteikö laajapohjaisen neuvottelukunnan työn laatu tai tulokset olisi olleet niihin käytetyn vaivan arvoisia vaan ns. yleiset syyt, joiden mukana terve lapsi heitettiin pesuveiden mukana pois.

Seuraavaksi odotetaan mielenkiinnolla, mihin toimiin uusi hallitus ryhtyy kaavoituslain ja suunnittelumääräysten kehittämiseksi. Jo vaaliohjelmassa korostettiin paikallisen päätöksenteon lisäämistä. Esimerkkinä tästä on mainittu erityisesti kauppakeskusten rakentamista rajoittavien määräysten purku. Valtakunnallinen kauppapaikkojen sijainnohjaus ollaan antamassa takaisin kuntien tehtäväksi. Esimerkillisenä pidetty ohjausjärjestelmä on siten jäämässä historiaan. Seurauksia voi jo arvailla – ja pian nähdä käytännössä. Keskusliikkeillä on valmiina jo kymmenien uusien automarkettien rakentamissuunnitelmat. Mielenkiinnolla odotetaan, avataanko myös rantojen suojelua koskevat rantavyöhykemääräykset.

Tällä kertaa vaikuttaa siltä, ettei pohjoismainen – tanskalainen – tie tule muodostumaan – toivottavasti – Suomen tieksi. Lieneekö Tanskanmaassa sittenkin jotain mätää?

MARKKU VILLIKKA
markku.villikka@fig.net